

stoječ in razmeroma razvit sloj intelektualcev), pa so se ameriške univerze in izobraževalne inštitucije razvile iz zunanjih zahtev družbe, zaradi česar naj bi bile bistveno šibkejše in dolgo časa tudi materialno labilne (cf. po Césari, 1988: 38). Univerzitetne administracije so si – tako Hofstadter – znotraj te šibke zastavitve pridobile veliko moč in s tem prispevale k atmosferi puritanizma in utilitarizma, ki je intelektualne preokupacije potisnila v defenzivo in v ozadje (ibid.). Tako ameriški antiintelektualizem po Hofstadterju izvira iz te partikularne situacije, v kateri zadeve potekajo pod pritiskom vsebine rekla *time is money*, zaradi česar v ospredje nenehno prihajajo oportunisti in prilagodljiveži, kritični intelektualci – in takšni bi morali biti vsi, saj je *condition sine qua non* intelektualnega in znanstvenega dela v zmožnosti razdreti kopreno obče-ga mnenja – pa so sprejeti slabo (ibid.). Zaradi teh pritiskov, ki jih večina mladih ljudi ne zdrži, meni Hofstadter (1953), je na izobraževalnih inštitucijah najbolj razširjen konformistični habitus, ki je hkrati simptom in nosilec antiintelektualizma.

Hofstadter na analitičen način, ki je povzet v avtorjevem kompleksnem pogledu na družbo, ne da bi ga skušal skržiti z uporabo tehnik ali metod za izmero njenih izoliranih segmentov, pokaže, da je antiintelektualizem zapletena tema, ki je ni mogoče ujeti v preprost obrazec ali formulo, saj se zlahka ne ukloni definiranju; njena znamenja išče v kompleksu zgodovinskih razmerij, v raznoterosti drž, obnašanj, idej in vsakdanjih praks, pri čemer nakaže, da je skupna antiintelektualna nit vseh naštetih »nezadovoljstvo in sumničavost do življenja razuma in do tistih ljudi, ki to življenje reprezentirajo, in dispozicija, zaradi katere se nenehno zmanjšuje pomen tega življenja« (1963: 7; tudi 24–51 – II. poglavje, ki govori o »nepopularnosti intelekta«). Avtor tudi posebej poudarja, da znotraj horizonta intelektualizma, ki spoštuje intelektualne konvencije in argumentacijsko koherentnost, ni in ne more biti antiintelektualnih besedil, polemik, kritik ali procedur; te so zmerom poseg od zunaj, izvirajo iz okolja nepertinenc in iz razlogov, ki intelektualni problematiki niso blizu (velikokrat gre za anahronizme ali reificirane zamisli, tudi *ekspertize* ima za mišljensjske ovire). V tem smislu je antiintelektualizem lahko tudi stranski produkt nevsebinskih, nespoznavnih ali kašnih drugih namenov kritika.

Kakor smo videli pri francoskem in ameriškem modelu antiintelektualizma, obstaja pri obeh določen nabor mehanizmov in konstant, ki regulirajo njegovo spontano delovanje in učinkovanje v družbenem kontekstu. Te mehanizme bi bilo mogoče primerjati in soočati z različnimi konteksti (v prostoru in času), a vendar to na tem mestu ni mogoče.